

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců JUDr. Václava Roučky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobce: Ing. L.P., zastoupeného JUDr. Jaroslavem Bárto, advokátem se sídlem Plzeň, T. G. Masaryka 25, proti žalovanému: ředitel Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, se sídlem Plzeň, Nádražní 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ve věcech služebního poměru č. 2309/2013, vydanému dne 16. 9. 2013 pod čj. KRPP-81569-28/ČJ-2013-0300NT,**

t a k t o :

I. Rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje č. 2309/2013, vydané dne 16. 9. 2013 pod čj. KRPP-81569-28/ČJ-2013-0300NT, se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému .

II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 15.342,- Kč, a to k rukám zástupce žalobce JUDr. Jaroslava Bárty do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku .

O d ů v o d n ě n í

[I] Předmět řízení

Žalobou doručenou Krajskému soudu v Plzni osobně dne 14. 11. 2013 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje č. 2309/2013, vydaného dne 16. 9. 2013 pod čj. KRPP-81569-28/ČJ-2013-0300NT (dále též jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo zamítnuto odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje pro službu kriminální policie

a vyšetřování (dále též jen „*prvoinstanční správní orgán*“) ve věcech služebního poměru č. 120/2013 ze dne 30. 5. 2013 (dále též jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“).

Prvoinstančním rozhodnutím bylo rozhodnuto tak, že ode dne 1. 6. 2013 byl 1) žalobce ustanoven podle § 20 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru na služební místo vrchní komisař Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, odbor hospodářské kriminality, s místem služebního působiště Plzeň, a zároveň byl k 31. 5. 2013 odvolán ze služebního místa vrchní komisař Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, Územní odbor Plzeň jih; 2) žalobce zařazen podle § 116 zákona o služebním poměru a § 3 nařízení vlády č. 104/2005 Sb., kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech, do 8. tarifní třídy, do 9. tarifního stupně, se započtením doby praxe v rozsahu 24 let a 108 dnů, přičemž mu byl určen (podle § 114 a § 115 zákona o služebním poměru) základní tarif ve výši 30.280,00 Kč a zvláštní příplatek (podle § 120 odst. 3 zákona o služebním poměru) ve výši 4.000,00 Kč; 3) žalobci náleží (podle § 8 zákona o služebním poměru) hodnostní označení kapitán.

Žalobce se proti prvoinstančnímu rozhodnutí odvolal. Žalovaný napadeným rozhodnutím odvolání zamítl a prvoinstanční rozhodnutí potvrdil.

Právní poměry fyzických osob, které v bezpečnostním sboru vykonávají službu (dále též jen „*příslušník*“), jejich odměňování, řízení ve věcech služebního poměru a organizační věci služby (dále též jen „*služební vztahy*“) byly upraveny zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*zákon o služebním poměru*“). Bezpečnostním sborem se rozumí Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace.

Správní řízení bylo upraveno zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*správní řád*“).

[III] Žaloba

Žalobce považoval napadené rozhodnutí za zcela nesprávné. Především nesouhlasil s argumentací uvedenou v napadeném rozhodnutí, která v podstatě kopíruje původní odůvodnění rozhodnutí náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje.

Žalobci se jevil jako nesprávný zejména názor žalovaného, který akceptuje nepřiznání osobního příplatku z důvodu zcela odlišného popisu služebních činností na novém služebním místě (od 1. 6. 2013) ve srovnání s popisem služebních činností na předchozím služebním místě, a rovněž názor, že osobní příplatek bude možno žalobci přiznat až tehdy, když prokáže, že vykonává službu v mimořádné kvalitě nebo rozsahu i na tomto novém služebním místě, přičemž není dostatečně odůvodněn závěr, že výkon služby jmenovaným bude od počátku plněn v mimořádném rozsahu a kvalitě, tak jak to vyžaduje § 122 odst. 1 zákona o služebním poměru. Žalobce považoval jako nesprávnou i další část odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde žalovaný uvedl, že služební místo vyjadřuje organizační

a právní postavení příslušníka bezpečnostního sboru, proto ustanovením žalobce na nové služební místo napadeným rozhodnutím (rozhodnutí náměstka ředitele) bylo nutno rozhodnout nejenom o jeho zařazení na konkrétní služební místo, ale i o jeho nových nárocích na jednotlivé složky služebního příjmu, mezi které je podle § 113 zákona o služebním poměru řazen i osobní příplatek. Podle názoru žalovaného, rozhodnutím, kterým nebyl žalobci přiznán žádný osobní příplatek, došlo ke změně konstitutivního rozhodnutí vydaného ředitelem Krajského ředitelství policie Západočeského kraje ve věcech služebního poměru ze dne 16. 12. 2008, č. 4431/2008, kterým byl žalobci mj. přiznán i osobní příplatek ve výši 6.500,- Kč, a stal se tak až do vydání napadeného rozhodnutí i nárokovou složkou jeho služebního příjmu.

Žalobce se domníval, že žalovaný vůbec nekonkretizoval důvody nepřiznání osobního příplatku, v tomto směru odkazoval pouze na změnu služebního místa a potřebu ověřit, zda i v budoucnu bude žalobce dosahovat plnění služebních úkolů v mimořádném rozsahu a kvalitě. Ač by to bylo v tomto případě nanejvýš potřebné, nebylo v souvislosti s odejmutím osobního příplatku zpracováno služební hodnocení žalobce, a tak došlo ke zkrácení na jeho procesních právech, a to právě na právu bránit se služebnímu hodnocení, které je podkladem pro řízení ve věci osobního příplatku a proti kterému by v případě nesouhlasu mohl být použit procesní postup podle § 203 odst. 3 zákona o služebním poměru. Analogickou problematikou se zabýval zejména rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 3. 2012 (věc sp.zn. 30 Ad 2/2011), rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2009 (věc sp.zn. 3 Ads 86/2008) a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2007 (věc sp.zn. 21 Cdo 3488/2006). I z těchto označených judikátů zcela přesvědčivě vyplývá, že každé nepřiznání osobního příplatku příslušníkovi bezpečnostních sborů musí být řádně a konkrétně odůvodněno, a to zejména s odkazem na jeho služební hodnocení, a nemůže být odůvodněno pouze v obecné rovině, zejména citováním právních norem. Dále z těchto judikátů vyplývá, že osobní příplatek se jeho přiznáním stává platovým nárokem zaměstnance a nelze jej z obecných důvodů odejmout. Původně nenároková složka platu se jejím přiznáním stává složkou nárokovou. Ze shora uvedeného je patrné, že rozhodnutím žalovaného i rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byla porušena jedna ze základních zásad, a to zásada materiální pravdy, kdy správní orgán je povinen postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou žádné důvodné pochybnosti.

[III] Vyjádření žalovaného správního orgánu

Žalovaný správní orgán ve vyjádření k žalobě datovaném dne 30. 12. 2013 navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné, přičemž argumentačně vycházel z obsahu odůvodnění napadeného rozhodnutí.

[IV] Replika

Žalobce reagoval na vyjádření žalobce replikou ze dne 30. 1. 2014, v níž obsáhle polemizoval s názory žalovaného, jehož závěry žalobce považoval za vycházející z účelově pojatého správního uvážení. Napadené rozhodnutí proto i nadále považoval za nezákonné a nepřezkoumatelné.

[V] Posouzení věci krajským soudem

Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „soudní řád správní“ nebo „s. ř. s.“).

Podle § 75 odst. 1 soudního řádu správního soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního věty první soud přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů.

Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podstatou sporu mezi účastníky řízení bylo nepřiznání (odejmutí) jedné ze složek služebního příjmu žalobci. Konkrétně se jednalo o osobní příplatek ve smyslu § 113 písm. e) zákona o služebním poměru. Soud pro přehlednost nejprve předestře zákonný a judikatorní rámec věci.

Podle § 113 zákona o služebním poměru, služební příjem příslušníka tvoří a) základní tarif; b) příplatek za vedení; c) příplatek za službu v zahraničí; d) zvláštní příplatek; e) osobní příplatek a f) odměna.

Podle § 122 odst. 1 zákona o služebním poměru, osobní příplatek je nenárokovou složkou služebního příjmu, kterou lze ocenit výkon služby v mimořádné kvalitě nebo rozsahu. Rozhodnutí o přiznání, změně nebo odejmutí osobního příplatku musí být písemně odůvodněno.

Podle § 122 odst. 2 zákona o služebním poměru, osobní příplatek lze určit až do výše 60 % základního tarifu příslušníka.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 6. 2007, čj. 4 As 84/2006 – 62 (toto i další zde zmíněná rozhodnutí NSS jsou k dispozici na www.nssoud.cz), konstatoval mj. toto: „(...) Pro posouzení důvodnosti nároku ve sporu o plat (jeho část), je rozhodující, zda byly naplněny předpoklady pro vznik nároku na plat, anebo zda tato hlediska zrcadlící právním předpisem stanovenou skutkovou podstatu pro vznik platového nároku splněna nebyla. Z tohoto pohledu je především významné rozlišení, zda požadované plnění představuje platový nárok, který je zaměstnavatel povinen poskytnout, jestliže zaměstnanec splní stanovené předpoklady a podmínky (zda jde o tzv. nárokovou složku platu), nebo zda jde o takovou složku platu, na kterou vzniká nárok – bez ohledu na splnění dalších předpokladů a podmínek pro její poskytnutí – až na základě zvláštního rozhodnutí zaměstnavatele o jejím přiznání (zda se jedná o tzv. nenárokovou složku platu). **Tato nenároková složka platu je tedy charakteristická tím, že bez rozhodnutí zaměstnavatele má tato složka platu povahu nároku pouze fakultativního. Tuto povahu však ztrácí v okamžiku, kdy zaměstnavatel rozhodne o přiznání tohoto nároku zaměstnanci. Po takovém rozhodnutí (kdy a zda je učiní, záleží jen na úvaze zaměstnavatele) se povaha tohoto nároku mění, neboť jsou splněny všechny podmínky pro poskytnutí této složky platu a zaměstnavatel je povinen takovýto nárok**

(složku platu) zaměstnanci poskytnout. Fakultativní složka platu se tedy v důsledku rozhodnutí zaměstnavatele o jejím přiznání stává složkou platu nárokovou (obligatorní) a takto vzniklý nárok na plat (část platu) lze následně zcela nebo zčásti zrušit (odebrat, odejmout), jen jestliže to umožňuje příslušný právní předpis a pouze budou-li splněny podmínky v něm stanovené.“.

Nejvyšší správní soud se k podmínkám pro přiznání, změnu či odnětí osobního příplatku příslušníků bezpečnostních sborů vyjádřil rovněž v rozsudku ze dne 26. 8. 2009, čj. 3 Ads 86/2008 – 80. Uvedl zde, že „(...) **v odůvodnění rozhodnutí o osobním příplatku musí služební funkcionář uvést, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě nichž rozhodoval. Je nezbytné, aby rozhodnutí vycházelo z prokazatelných důkazních prostředků, které přesvědčují nejen adresáta rozhodnutí, ale i odvolací orgán o věcné správnosti změny osobního příplatku. To platí nejen o situaci, kdy je osobní příplatek odnímán nebo snižován, ale i o situaci, kdy je osobní příplatek rozhodnutím přiznáván nebo zvyšován. I když to zákon výslovně nestanoví, o změně osobního příplatku (zvýšení, snížení nebo odejmutí) příslušníka rozhoduje služební funkcionář v závislosti na plnění podmínek stanovených pro jeho přiznání.**“ Důkazní břemeno v otázce kvality výkonu služby příslušníka bezpečnostního sboru přitom leží na straně správního orgánu, který o odnětí rozhoduje.

Konečně, v rozsudku ze dne 30. 4. 2014, čj. 1 As 34/2014 – 54, Nejvyšší správní soud uvedl toto: „(...) **Kasační soud souhlasí s krajským soudem v tom, že na posouzení stanovení osobního příplatku podle zákona o služebním poměru lze v souvislosti s důvody pro přiznání, změnu či odnětí osobního příplatku přiměřeně použít také judikaturu vztahující se k osobnímu příplatku podle § 131 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce (osobní příplatek může být přiznán zaměstnanci, „který dlouhodobě dosahuje velmi dobrých pracovních výsledků nebo plní větší rozsah pracovních úkolů než ostatní zaměstnanci“), případně podle dřívější právní úpravy v § 7 odst. 1 nařízení vlády č. 330/2003 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Zmíněné pracovněprávní předpisy totiž upravují důvody pro přiznání osobního příplatku obdobně jako zákon o služebním poměru. I v případě žalobců lze proto v této otázce podpůrně argumentovat závěry rozsudků Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2008, sp. zn. 21 Cdo 5447/2007 a ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 21 Cdo 832/2012, které zmínil krajský soud. Ve druhém z uvedených rozsudků konkrétně Nejvyšší soud konstatoval, že „ke snížení nebo odnětí osobního příplatku přiznaného zaměstnanci, který dlouhodobě dosahuje velmi dobrých pracovních výsledků, může zaměstnavatel přistoupit jen tehdy, došlo-li k takovému zhoršení výsledků jeho pracovní činnosti posuzovaných podle množství a kvality, které odůvodňuje další poskytování osobního příplatku v menším rozsahu nebo které vyžaduje jeho odnětí“.** (...) Nejvyšší správní soud nicméně poznamenává, že argumentaci judikaturou Nejvyššího soudu lze považovat spíše za podpůrnou, neboť stejné závěry plynou i z výše citovaného rozsudku zdejšího soudu čj. 3 Ads 86/2008 – 80, která dopadá přímo na snížení osobního příplatku podle zákona o služebním poměru. Změnu přiznaného osobního příplatku lze tedy odůvodnit pouze zákonem předvídanými důvody, kterými jsou výkon služby v mimořádné kvalitě nebo rozsahu. (...) **Osobní příplatek může být přiznáván, měněn či odnímán pouze na základě kvality či rozsahu výkonu služby.**“.

Z právě uvedeného je zřejmé, že osobní příplatek lze příslušníkovi bezpečnostního sboru odejmout (zcela nebo zčásti) pouze na základě kvality či rozsahu výkonu služby (viz § 122 odst. 1 zákona o služebním poměru), přičemž v odůvodnění rozhodnutí o osobním příplatku musí služební funkcionář uvést, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě nichž rozhodoval.

Prvoinstanční správní orgán uvedl v odůvodnění rozhodnutí č. 120/2013 ze dne 30. 5. 2013 k věci toto: „Osobní příplatek není ke dni ustanovení jmenovaného na služební místo přiznáván, neboť popis služebních činností na systemizovaném služebním místě, na které je jmenovaný tímto rozhodnutím ve věcech služebního poměru v souladu s ust. § 20 odst. 1 písm. a) zákona ustanoven, je zcela odlišný od jeho původního popisu služebních činností, které jmenovaný vykonával jako vrchní komisař Územního odboru Plzeň-jih krajského ředitelství. Osobní příplatek bude možné jmenovanému přiznat až tehdy, když prokáže, že vykonává službu v mimořádné kvalitě nebo rozsahu i na tomto novém služebním místě. V daném případě není dostatečně odůvodněn závěr, že výkon služby jmenovaného na služebním místě vrchní komisař odboru hospodářské kriminality krajského ředitelství bude od prvopočátku plněn v mimořádném rozsahu a kvalitě, tak jak vyžaduje ust. § 122 odst. 1 zákona.“.

Žalovaný správní orgán pak v napadeném rozhodnutí konstatoval: „(...) Kpt Ing. P. byl do 31.05.2013 zařazen na služebním místě vrchní komisař územního odboru Plzeň-jih krajského ředitelství, při jehož výkonu je dle katalogu činností pod číselným označením 1.3.8.13 požadována tato služební činnost: „koordinace a usměrňování výkonu komplexu různorodých policejních činností v rámci útvarů policie s územně vymezenou působností nižšího stupně“. Napadeným rozhodnutím je kpt. Ing. P. ustanoven na služební místo vrchní komisař odboru hospodářské kriminality, pro jehož výkon je v souladu s katalogem činností pod číselným označením 1.3.8.2 požadována tato služební činnost: „výkon nejnáročnějších policejních činností v trestním řízení při odhalování, dokumentaci a vyšetřování skutkové a právně nejsložitější trestné činnosti v příslušnosti útvarů s územně vymezenou působností vyššího stupně“. Shora uvedená služební činnost pro služební místo, na které je jmenovaný napadeným rozhodnutím ustanoven, je zcela odlišná od služební činnosti pro služební místo, na kterém byl jmenovaný zařazen do 31.05.2013 a odvolací orgán se v tomto případě ztotožňuje s názorem náměstka ředitele, obsaženým v odůvodnění napadeného rozhodnutí.“. S odkazem na § 122 odst. 1 zákona o služebním poměru žalovaný pokračoval: „Dle obsahu spisového materiálu pod č.j. KRPP-81569/ČJ-2013-0300NT odvolací orgán dále konstatuje, že náměstek ředitele posoudil před vydáním napadeného rozhodnutí průběh služby kpt. Ing. P. Je sice pravdou, že jmenovaný byl do 31.12.2008 zařazen na služebním místě s totožnou služební činností, na jaké byl i ustanoven napadeným rozhodnutím, ovšem od této doby uplynuly více než 4 roky a nelze bez dalšího oprávněně předpokládat, že i po této době bude tuto služební činnost vykonávat v zákonem požadované kvalitě pro přiznání osobního příplatku. Ani skutečnost, že kpt. Ing. P. vykonával fakticky v období od 01.01.2013 do 31.05.2013 činnost na odboru hospodářské kriminality krajského ředitelství na služebním místě, na které byl později napadeným rozhodnutím ustanoven, sama o sobě neznamená, že po tuto dobu vykonával služební činnost v zákonem požadované kvalitě či rozsahu pro přiznání osobního příplatku. Vedoucí odboru hospodářské kriminality krajského ředitelství plk. Ing. S.P. jako bezprostředně nadřízený kpt. Ing. P. v hodnocení jeho činnosti ze dne 07.08.2013

nekonstatuje, že by jmenovaný vykonával služební činnost v mimořádné kvalitě nebo rozsahu (listina byla doplněna odvolacím orgánem v průběhu odvolacího řízení), a i sám kpt. Ing. P. ve svém vyjádření ze dne 05.09.2013 uvádí, že v jeho případě nedošlo k vybočení ze stanoveného standardu v rámci služební činnosti. V souladu s ust. § 122 zákona nelze osobním příplatkem ocenit standardní výkon služby, ale pouze výkon služby v mimořádné kvalitě či rozsahu. Odvolací orgán souhlasí s tvrzením obsaženým v odůvodnění napadeného rozhodnutí, že nelze předem předpokládat, že od prvopočátku bude policista vykonávat službu v mimořádné kvalitě nebo rozsahu a rovněž se ztotožňuje se zde uvedeným názorem, že osobní příplatek lze přiznat až po prokázání výkonu služby policisty v mimořádné kvalitě nebo rozsahu, tedy tak, jak předpokládá ust. § 122 odst. 1 zákona. (...) Služební místo vyjadřuje organizační a právní postavení příslušníka v bezpečnostním sboru, proto ustanovením kpt. Ing. P. na nové služební místo napadeným rozhodnutím bylo nutno rozhodnout nejen o jeho zařazení na konkrétní služební místo, ale i o jeho nových nárocích na jednotlivé složky služebního příjmu, mezi které je dle ust. § 113 řazen i osobní příplatek. Tímto napadeným rozhodnutím, kterým nebyl přiznán kpt. Ing. P. žádný osobní příplatek, došlo ke změně konstitutivního rozhodnutí vydaného ředitelem Krajského ředitelství policie Západočeského kraje ve věcech služebního poměru č. 4431/2008 ze dne 16.12.2008, kterým byl jmenovanému mimo jiné přiznán i osobní příplatek ve výši 6.500,- Kč a stal se tak až do vydání napadeného rozhodnutí i nárokovou složkou jeho služebního příjmu. Možnost provedení změn v osobním příplatku předpokládá ust. § 122 odst. 1 zákona a důvody, pro které tak náměstek ředitele rozhodl, zdůvodnil v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Ustanovením kpt. ing. P. na nové služební místo napadeným rozhodnutím nešlo pouze o formální změnu služebního místa v důsledku organizačních změn, ale o zásadní změnu ve služebním zařazení jmenovaného, která s sebou nese i odlišný a podstatně náročnější výkon služební činnosti požadovaný pro dané služební místo.“.

Správní spis je oporou pro závěr, že žalobci byla v době vydání prvoinstančního rozhodnutí započítána (ve smyslu § 117 zákona o služebním poměru) doba praxe delší než 24 let. Bezprostředně před tím, než byl prvoinstančním rozhodnutím ustanoven na služební místo vrchní komisař Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, odbor hospodářské kriminality, byl vrchním komisařem Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, Územního odboru Plzeň-jih, na kterémžto služebním místě mu byl přiznán i osobní příplatek ve výši 6.500,- Kč. Prizmatem výše citovaných zákonných ustanovení a závěrů Nejvyššího správního soudu lze konstatovat, že žalobce ve funkci vrchního komisaře Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, Územního odboru Plzeň-jih, musel vykonávat službu v mimořádné kvalitě či rozsahu, protože jinak by mu osobní příplatek ve smyslu § 122 odst. 1 zákona o služebním poměru nemohl být přiznán.

Za této situace je žalobce k 1. 6. 2013 ustanoven na nové služební místo, o němž nemůže být pochyb, že klade na výkon služby vyšší nároky. Lze zároveň předpokládat, že ustanovení žalobce na toto místo bylo i výrazem určitého ohodnocení jeho dosavadní služby, neboť na náročnější pozici, než kterou dosud vykonával, by byl sotva ustanoven někdo, kdo příkladně neplní své služební povinnosti. A jak je uvedeno výše, žalobci byl až do 1. 6. 2013 přiznán osobní příplatek, tedy musel vykonávat službu mimořádně kvalitně.

Byť se dá souhlasit se závěrem žalovaného, že rozhodnutím o žalobcově ustanovení na nové služební místo bylo nutno rozhodnout nejen o jeho zařazení na konkrétní služební místo, ale i o jeho nových nárocích na jednotlivé složky služebního příjmu, mezi které je dle § 113 zákona o služebním poměru řazen i osobní příplatek, je zároveň nezbytné trvat na tom, aby nepřiznání (odnětí) osobního příplatku při ustanovení na nové služební místo bylo řádně odůvodněno. Rozhodováno totiž bylo o osobním příplatku policisty, který kontinuálně působil na různých služebních místech Policie ČR se započtenou délkou praxe více než 24 let a jemuž byl dosud osobní příplatek přiznán (a stal se tedy z fakultativní složky platu složkou platu nárokovou).

Prvoinstanční rozhodnutí výše specifikovaným požadavkům nedostálo. Nepřiznání osobního příplatku žalobci je podepřeno jednak vágním konstatováním o tom, že „*popis služebních činností na systemizovaném služebním místě, na které je jmenovaný tímto rozhodnutím ve věcech služebního poměru v souladu s ust. § 20 odst. 1 písm. a) zákona ustanoven, je zcela odlišný od jeho původního popisu služebních činností, které jmenovaný vykonával jako vrchní komisař Územního odboru Plzeň-jih krajského ředitelství*“, aniž by byly ony odlišnosti jakkoliv konkretizovány. Stejně tak nemůže obstát závěr, že „*osobní příplatek bude možné jmenovanému přiznat až tehdy, když prokáže, že vykonává službu v mimořádné kvalitě nebo rozsahu i na tomto novém služebním místě*“, když „*v daném případě není dostatečně odůvodněn závěr, že výkon služby jmenovaného na služebním místě vrchní komisař odboru hospodářské kriminality krajského ředitelství bude od prvopočátku plněn v mimořádném rozsahu a kvalitě, tak jak vyžaduje ust. § 122 odst. 1 zákona.*“. Prvoinstanční orgán tím v žalobcově případě aplikoval přístup, který je možný použít u úplného nováčka bezpečnostního sboru, který dosud osobní příplatek nepobíral a u něhož je pochopitelně nezbytné vyčkat na to, jakým způsobem bude služební povinnosti vykonávat. Žalobce byl ale v jiné pozici. Za dané situace (roky žalobcovy praxe a jeho dosavadní mimořádná kvalita služby, za kterou mu byl příplatek přiznán) měl správní orgán možnost odejmout (příp. snížit) žalobcům osobní příplatek až tehdy, kdy by dospěl k závěru, že žalobce **po ustanovení** na nové služební místo (tedy až po datu 1. 6. 2013) nevykonává službu v mimořádné kvalitě (třeba na základě hodnocení plk. Ing. S.P. ze dne 7. 8. 2013, o kterém je zmínka v napadeném rozhodnutí). Prvoinstanční správní orgán tak ovšem učinil **předem** (již ke dni 1. 6. 2013), s tím, že je nutno vyčkat, až jak se (zjednodušeně řečeno) žalobce na novém služebním místě „osvědčí“. Takový postup je ovšem v rozporu s požadavky zákona i rozhodovací činností soudů.

Žalovaný základ rozhodovacích argumentů prvoinstančního správního orgánu podpořil. V odůvodnění napadeného rozhodnutí sice detailněji popsal rozsah dosavadní žalobcovy činnosti u policejního sboru i jeho povinnosti na místě novém, avšak aproboval (byť košatější argumentací) nesprávný názor, že žalobci je možné odejmout (nepřiznat) osobní příplatek předem (ve smyslu výše uvedeném). Hodnocení plk. Ing. S.P. ze dne 7. 8. 2013 by bylo možné použít pouze v případě, kdy byl osobní příplatek žalobci odejmut (příp. snížen) až po nástupu na nové služební místo, nikoliv jako odůvodnění toho, proč tak bylo učiněno předem. To je nepřijatelná a poněkud alibistická argumentace ve stylu „stejně se nakonec potvrdilo to, co jsme říkali již 30. 5. 2013“.

Jelikož žaloba byla z výše uvedených důvodů shledána důvodnou, **soud podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost** a vyslovil současně, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému. V dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem, který ve zrušujícím rozsudku vyslovil soud (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Jako nedůvodnou soud naopak shledal námitku o zkrácení žalobcových práv tím, že nedošlo ke zpracování jeho služebního hodnocení. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 8. 2009, čj. 3 Ads 86/2008 – 80 konstatoval: „(...) Nejvyšší *správní soud považuje za vhodné se nejdříve vyjádřit k povaze institutu služebního hodnocení upraveného v ustanovení § 203 zákona o služebním poměru. Služební hodnocení je podle odstavce 2 citovaného ustanovení definováno jako podklad pro rozhodování ve věcech služebního poměru příslušníka. Třeba podotknout, že je jedním z podkladů pro rozhodování, protože služební funkcionář zpravidla pro své rozhodnutí potřebuje více podkladů. Služební hodnocení je pouze jedním z celé škály způsobů hodnocení příslušníka, které je nadřizený povinen provádět podle § 45 odst. 2 písm. a) zákona o služebním poměru. Tento druh hodnocení spočívá zejména v posouzení odbornosti příslušníka, kvality plnění jeho služebních povinností a úrovně jeho teoretických znalostí včetně jejich aplikace při výkonu služby. Služební hodnocení lze charakterizovat jako druh činnosti, v jejímž průběhu porovnává hodnotitel představu o náplni služební činnosti vykonávané na služebním místě se skutečným výkonem tohoto služebního místa konkrétním příslušníkem. Výsledky zmiňovaného ověření kvalit příslušníka provedeného v hodnotící části se promítnou v závěrech služebního hodnocení, v nichž služební funkcionář posuzuje způsobilost příslušníka pro výkon služby vůbec a pro výkon služebního místa a předpoklady hodnoceného pro další službu a služební zařazení. Ze závěru služebního hodnocení vychází služební funkcionář zejména v případech, kdy to stanoví výslovně zákon. Příkladmo lze uvést, kdy dosahování alespoň dobrých výsledků ve výkonu služby je spolu s úspěšným vykonáním služební zkoušky podmínkou pro zařazení do služebního poměru na dobu neurčitou (§ 11 odst. 1 zákona o služebním poměru), nebo důsledkem dosahování neuspokojivých výsledků ve výkonu služby je povinné propuštění příslušníka ve služebním poměru na dobu určitou (§ 42 odst. 3 písm. c) zákona o služebním poměru) či spáchání kázeňského přestupku (§ 50 odst. 1 zákona o služebním poměru). Vedle přesně určených případů, kdy služební hodnocení být zpracováno ze zákona musí, může být služební hodnocení zpracováno i v jiných než uvedených případech. Přistupuje se však k němu zvláště tehdy, jestliže je dán důvod pro změnu závěrů služebního hodnocení. Záleží zvláště na úvaze služebního funkcionáře, který vychází z konkrétních potřeb služby. [srov. Tomek, P. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1. 1. 2007. 1. vydání. Olomouc: nakladatelství ANAG, 2007, 350 s. a násl.] **Z dikce odstavce 2 ustanovení § 203 zákona o služebním poměru tak podle Nejvyššího správního soudu nevyplývá, (...) že je pro rozhodování ve všech věcech služebního poměru příslušníka bez dalšího nutnou podmínkou zpracování služebního hodnocení. (...) V tomto směru nutno přisvědčit názoru stěžovatele, že z platné právní úpravy institutu služebního hodnocení nevyplývá, že je zpracování tohoto hodnocení povinnou podmínkou pro rozhodování ve věcech služebního poměru příslušníka bezvýjimečně.**“ Z citovaného rozhodnutí NSS jasně vyplývá, že v žalobcově věci nemuselo být přistoupeno k vypracování služebního hodnocení ve smyslu § 203 zákona o služebním poměru, a k porušení žalobcových práv tak nedošlo.*

[VI] Náklady řízení

Žalobce, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. proti žalovanému správnímu orgánu, který ve věci úspěch neměl, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem v jím požadované výši **15.342,- Kč**, představované zaplaceným soudním poplatkem za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výši 3.000,- Kč a dále odměnou advokáta za tři úkony právní služby v plné výši po 3.100,- Kč a náhradou hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300,- Kč, a to podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2013. Za úkony právní služby oceněné plnou výší se považují převzetí a příprava zastoupení, žaloba a replika. Odměna advokáta a náhrada advokáta byly navýšeny o částku 1.428,- Kč odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Ke splnění povinnosti nahradit náklady řízení bylo žalovanému určeno platební místo podle § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a stanovena pariční lhůta podle § 160 odst. 1 část věty za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. (s přihlédnutím k možnostem žalovaného tuto platbu realizovat).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

JUDr. PhDr. Petr KUCHYNKA, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Helena Kovářiková